

diest, naarmate het later wordt ingesteld, is deze handelwijze gekozen, opdat de aangifte onverwijld en rechtstreeks beide diensten bereikt. Met die snelle aangifte wordt ongetwijfeld het algemeen sociaal belang gediend. In 1918 werden 80838 ongevallen aangegeven. Er waren in dat jaar 2625 ingeschreven geneeskundigen. Dat wordt dus voor ieder gemiddeld 31 aangiften per jaar, zegge nog niet één per week. Tegen het voor de bank bestemde formulier zal collega VERWEY wel geen bezwaar hebben; het is dus alleen te doen om het overschrijven van het door den arts ingevulde gedeelte. Veel meer dan een minuut kan dat overschrijven niet kosten. En dan vraag ik mij af, of het werkelijk de moeite waard is, bezwaar te maken tegen dit geringe werk, waarmee een zoo groot sociaal belang wordt gediend. Ik heb van den Nederlandschen arts voorloopig nog een beter denkbeeld.

Amsterdam, 14 Juni 1920.

P. H. VAN EDEN.

VITAMINEN.

In het artikel van dr. HULSHOFF POL getiteld: „Volksvoeding”, dat mij door toevallige omstandigheden eerst kortelings onder de oogen kwam, komen een paar beweringen voor, die niet onweerlegd mogen blijven.

I. HULSHOFF POL schrijft: „Een ongeveer gelijke uitkomst verkreeg URBEANU, die na langdurige proefnemingen tot de overtuiging kwam, dat voedsel met een totaal van 0.5 pCt. K_2O in staat is het uitbreken van pellagra bij kippen tegen te gaan, doch er voor moest waarschuwen deze dieren niet uitsluitend met roggebrood te voeren, aangezien zij op den duur toch ziek worden, niettegenstaande in roggebrood een voldoende hoeveelheid K_2O aanwezig is”. HULSHOFF POL meent, dat het eiwit van de rogge in dit geval onvoldoende is, dat er bepaalde atoomgroepen aan ontbreken. Hier-
tegen kan het volgende aangevoerd worden.

1. URBEANU heeft door voedingsproeven, bij menschen zoowel als bij dieren, met maïs, met tarwebrood en met ongezuiverde zeïne aangetoond, dat de oorzaak van het ontstaan van pellagra niet hierin gelegen is, dat het eiwit van de maïs andere physiologische eigenschappen heeft dan het tarwe-eiwit, maar in het gehalte aan kaliumverbindingen.

2. URBEANU spreekt in het door HULSHOFF POL bedoelde verband niet van „roggebrood”, maar eenvoudig van „Schwarzbröt”, in het midden latende of dit brood van rogge dan wel van tarwe is gebakken.

3. Bij uitsluitend vegetarische voeding, werden de dieren, wanneer zij met dit zwarte brood gevoederd werden, op den langen duur toch ziek, omdat dit grove brood, dat slechts ongeveer het vereischte minimum kaliumverbindingen bevatte, onvoldoende verteerd werd. Om de dieren gezond te doen blijven moest het kaliumgehalte van het voedsel van 0.4 pCt. tot 0.5 pCt. K_2O verhoogd worden.

4. Dit resultaat kon worden bereikt, niet alleen door aan het voedsel bijv. soja-boonen (die zoowel rijk aan eiwit als aan kalium zijn) toe te voegen, maar evengoed door toevoeging van aardappelen, die zeker niet door HULSHOFF POL onderstelde ontbrekende eiwit-atoomgroepen zouden kunnen leveren, maar wel veel kalium.

5. URBEANU stelde vast, dat, indien de hoeveelheid kalium in het voedsel sterk verminderd was, de proefdieren reeds spoedig (binnen 3 à 4 weken) ziek werden en dan verschijnselen vertoonden, welke overeenkomen met die van beri-beri-lijdens. Lag het gehalte aan kaliumverbindingen wel beneden het physiologische minimum, maar niet zóó laag, dat verlammingen ontstonden, dan werden de dieren op den langen duur toch ziek, maar nu met verschijnselen, die aan pellagra herinnerden.

II. In een noot schrijft HULSHOFF POL: „De hoeveelheid kali zal slechts te beschouwen zijn als indicator van de hoeveelheid vitamine, evenals men in de tropen de hoeveelheid rijstvitamine indirect bepaalt door vaststelling van het phosphorgehalte in de rijst met zemel”. Hiertegen moet ik het volgende in het midden brengen:

I. URBEANU heeft aangetoond, dat het phosphorgehalte niet den juisten maatstaf geeft voor wat HULSHOFF POL beschouwt als het vitamine-gehalte, doch dat dit met het kalium-gehalte wel het geval is.

2. URBEANU heeft verder aangetoond, dat in de voedingsmiddelen behalve minerale en plantenzure kaliumzouten bovendien organische kaliumverbindingen voorkomen, die door hunne physische, chemische en physiologische eigenschappen van de bekende zouten scherp onderscheiden zijn.

3. Uit maïs en uit groenten heeft URBEANU twee verschillende dergelijke verbindingen afgescheiden. Toevoeging van een van deze stoffen aan het voedsel was voldoende om de zieke dieren van hun z.g.n. avitaminose te doen genezen.

4. In de planten kunnen geen eiwitstoffen gevormd worden zonder de medewerking van kaliumzouten. Dit feit maakt het zeer waarschijnlijk, dat ook in het dierenrijk het kalium een belangrijke rol speelt bij de assimilatie van het eiwit, en dat in de eerste plaats op de spieren en de zenuwen het ontbreken van de benodigde hoeveelheid kalium in het voedsel een nadeeligen invloed kan uitoefenen.

Den Haag, 14 Juni 1920.

J. DE GROOT SR.

DE ZIEKENVERPLEGING IN FRANKRIJK.

Met groote verwondering las ik onder de rubriek „Buitenland” in nummer 24 van dit *Tijdschrift* bldz. 2182, overgenomen uit de *Deutsche medizin. Wochenschrift*, dat WALTHER, voorzitter van het laatste te Parijs gehouden Chirurgen-Congres had gezegd, dat in de Fransche ziekenhuizen soms zelfs toestellen ontbreken tot het ontsmetten van instrumenten. Als lid van genoemd congres was ik aanwezig bij de rede van prof. WALTHER. Door deze is gezegd, dat hij hoopte, dat in de toekomst alle vredesziekenhuizen zouden worden voorzien van moderne laboratoria en röntgeninstallaties, zooals vele ambulances en ziekenhuizen van den oorlog bezaten, een wensch, die voor onze ziekenhuizen ook wel eens mocht worden uitgesproken.

Dat in de chirurgische afdeling van een Fransch ziekenhuis volgens de *Deutsche mediz. Wochenschrift*, water, verbandstoffen en een pan om instrumenten uit te koken zouden kunnen ontbreken, is toch te mal om „au sérieux” te kunnen worden genomen.

Het zou toch wel gewenscht zijn, alvorens anti-Fransche uitingen uit Deutsche bladen over te nemen, zich eerst te overtuigen van de juistheid dezer beweringen.

Rotterdam, 14 Juni 1920.

A. VAN TIENHOVEN.

BRIEFWISSELING.

NEDERLANDSCHE GENEESKUNDIGEN IN ZUID-AFRIKA.

Door tusschenkomst der Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging ontvingen wij een schrijven van den Afrikaanschen arts dr. H. J. STEIJN te Bloemfontein, waarin deze de aandacht er op vestigt, dat in de stad Bloemfontein benoemd moet worden een geneeskundig ambtenaar voor den gezondheidsdienst. De voorwaarden zijn de volgende: De aan te stellen dokter moet een certificaat bezitten gelijkstaande aan het Engelsche diploma van „State medicine”, moet dus een of ander diploma hebben in de gezondheidsleer en moet ervaring hebben omtrent de administratie van het gezondheidsdepartement van een stad. Hij moet zich binnen één jaar na zijn aanstelling het Engelsch of Nederlandsch eigen maken. Hem worden vergoed de reiskosten naar Bloemfontein. Zijn jaarwedde bedraagt 700 pond sterling per jaar met drie jaarlijksche verhoogingen stijgend tot 1000 pond. Voorts ontvangt hij per jaar 150 pond voor het onderhoud van een automobiel, die hij zich zelf moet aanschaffen.

Dr. STEIJN, die in Nederland gestudeerd heeft, zou gaarne zien, dat deze betrekking werd bekleed door een Nederlandsch arts of door een Afrikaander. Daar hij zelf lid is van den raad, die over deze benoeming heeft te beslissen, zal hij natuurlijk al zijn invloed aanwenden in die richting. Hij verzoekt ons derhalve, de aandacht onzer lezers op deze betrekking te vestigen, opdat niet weder een Engelschman daarmede belast wordt. Volgaarne voldoen wij aan dit verzoek en hopen, dat er onder onze jongere lezers, hetzij een jong Nederlandsch arts, hetzij een Zuid-Afrikaansch student,